

ophævet, tror jeg, at det aldeles overvældende Flertal vilde sige: Lad os kun faa Tyendeloven ophævet, vi skulle nok klare os, det har ingen Nød. Naar der bliver Kontraktfrihed, og der for Tyendet bliver den sædvanlige Forpligtelse, som gælder alle andre Mennesker, til at opfylde en indgaaet Kontrakt, skulle vi nok klare os! Men jeg tror ganske vist tillige, at de allerfleste af disse Husbonder vilde sige det samme, som jeg vil sige: Det gaar slet ikke an for Tyendets Skyld! Det gaar slet ikke an at berøve Tyendet den Beskyttelse, som det har i Tyendeloven, en Beskyttelse, som vi hellere maa udvide og gøre større, end vi maa sløjfe den.

Naar man læser alle disse mange Paragraffer i Tyendeloven igennem, som det ærede Medlem klagede over, vil man jo Gang paa Gang finde Bestemmelser, som sigte til at værne Tyendet mod Overgreb fra Husbondens Side, og Bestemmelser, som sigte til at værne Tyendets Ret paa forskellig Maade. Jeg skal ikke trætte det høje Ting med en Oplæsning af disse Bestemmelser eller ved en Opremsning af dem, det er jo noget, som er de ærede Medlemmer saare vel bekendt. Jeg skal nøjes med at lægge Fingeren paa et enkelt Sted, som jeg mener er en Pryd for vor Tyendelov, nemlig Husbondens Forpligtelser over for det syge Tyende, Forpligtelser, som ikke kendes ellers i andre Kontraktsforhold, og Forpligtelser, som Husbonden er nødt til at efterkomme. For mig staar det som sagt saaledes, at der, naar man vil se paa Tyendets Interesser, ikke kan være Tale om at ophæve Tyendeloven. Det, der kan være Spørgsmaal om, er at undersøge, om den ene eller den anden Bestemmelse i Tyendeloven muligvis er forældet og burde bortfalde, eller om der burde gives den en anden Form, saa at Tyendet i de forholdsvis færre Tilfælde, hvor Tyendeloven bliver praktiseret og danner den virkelige Norm for det daglige Forhold mellem Husbonden og Tyendet, kunde faa en bedre Stilling end hidtil. Jeg skal da nævne nogle saadanne Punkter, idet jeg ikke tvivler om, at der kan være andre, som muligvis kunne have andre Punkter at fremføre, eller som muligvis ikke ere enige med mig i, at disse Punkter, som jeg nævner, netop ere de rette.

Jeg vil nævne for det første Spørgsmaalet om Hustugten. Medens det efter Forholdene, som de vare i 1854 og den Tid, der gik forud, kunde betragtes som et meget stort Spring, et alt for stort Spring, om man var gaaet bort fra den ubetingede Hustugts- og Revselses-

ret, som tidligere fandt Sted, og helt havde ophævet den, er vistnok Forholdet i de Aar, der ere gaaede, blevet saaledes, at der ikke fra mange Sider vil være overdreven stor Betænkelse ved at sløjfe den Rest, som er bleven tilbage deraf. Ganske vist forekommer det mig, at der meget vel kan tænkes Tilfælde, hvor Bestemmelsen om Hustugt er i sig selv nok saa human for Tyendet, som om den ikke fandtes, men Vanskeligheden ligger jo i Spørgsmaalet, om et saadant Retsmiddel i det daglige Liv kun bliver udøvet, naar der er fuld Grund dertil og kun inden for rimelige Grænser. Jeg kan f. Eks. meget vel tænke mig det Tilfælde, at en ung Tjenestedreng i sin Tjeneste havde foretaget et eller andet, hvor det vilde være en meget mildere og humanere Behandling af ham, om Husbonden gav ham et Rap med en Stok eller en paa Øret, end om han blev slæbt for Retten og dømt af Dommeren muligvis til Fængsel eller til en for ham følelig Bøde. Men der savnes, saa vidt jeg ser, en Maade, hvorpaa man kunde begrænse Hustugten saaledes, at man kunde være sikker paa, at den kun anvendtes, hvor den virkelig var heldig og kom til at træde i Stedet for en strengere Straf, og da det vistnok er ganske umuligt i dette Forhold at finde saadanne bestemte Regler, tror jeg, der ikke fra ret mange Sider vil næres Betænkelse ved at stryge Bestemmelsen derom. Det er jo en Bestemmelse, hvorom det ærede Medlem, der indledede, meget rigtigt bemærkede, at den overordentlig sjældent bliver anvendt. Det ærede Medlem udtalte, at den anvendtes væsentlig paa større Gaarde. Hvorvidt den anvendes der, skal jeg lade være usagt, jeg er ikke saa nøje kendt med Forholdene der.

Endvidere vil jeg nævne, at det vel kunde være, at en nærmere Undersøgelse af Forholdet kunde medføre, at nogle af de Straffebestemmelser, der findes i Tyendeloven, burde formildes, og muligvis at nogle af de Tilfælde, hvori de anvendes, burde udgaa, muligvis andre Tilfælde indskydes i Stedet.

Jeg kunde endvidere nævne som noget, jeg mener, jeg vilde lægge en væsentlig Vægt paa, at det vilde være heldigt at at opnaa en bedre privilegeret Stilling for Tyendets tilgodohavende Løn hos Husbonden, end den, som nu haves. Det er noget, som der allerede fra Venstres Side har været stillet Forslag om her i Folketinget for nogle Aar tilbage. I det hele taget er en Forandring i Tyendeloven